

Hans Jonas ve své přednášce Pojem Boha po Osvětimí, jak sám přiznává, přináší spekulativní teologii. Představuje pasivního, trpícího, bezmocného Boha. Bůh od okamžiku stvoření obsahuje utrpení, „Bůh trpí společně se stvořením.“ V Bibli se dočteme, že lidé o Boha nemají zájem. Bůh je musí přemlouvat k následování. Hans Jonas přináší Boha, který se děje a vyvíjí. Bůh vstupuje do času, což je v opozici proti antické představě nezasahujícího nehybného Boha. Boha Písma se týká dění světa, natolik, že je tím zasažen a pozměněn. Tím nutně rozbíjí cykličnost času. Je to Bůh, který se „zapletl“ do toho, oč se stará. Podle Jonase je ještě krok mezi tím, co by si Bůh přál a mezi uskutečněním daného plánu. Jsou věci, které by si Bůh přál, ale jeho přání je nezpůsobí, protože, podle Jonase, ani nemůže. Jonasovo řešení je tedy vyhoceným oslabením Boží moci. Bůh je bezmocný a nemůže zasahovat, nemůže měnit. Ne, že by nechtěl. Zasáhl by rád, ale není to v Jeho moci.

Jonas napadá popis Boha jako všemocného a používá k tomu filosofické prostředky. Absolutní moc by sama sebe vyrušila, protože existence něčeho jiného by ji nutně omezila, ale pak už by neměla na co působit „Má-li však Bůh být jistým způsobem a do jisté míry srozumitelný (a na tom musíme trvat), pak musí být jeho dobrota slučitelná s existencí zla, a tomu je tak pouze tehdy, není-li Bůh vše-mohoucí.“ Ze závěru stati je cítit pochopitelná hořkost. Jonas nemůže pro Osvětim uvažovat o tom, že by Bůh mohl jednat a nejednat. Dále pokračuje: „zázraky, které se děly, přicházely jen od lidí“ Nyní je na lidech, aby dali Bohu to, co jim dal on. On, protože je stvořil, jim dal prostor, čímž se vyprázdnil. Lidé se musí snažit, aby Bůh nemusel litovat, že je stvořil.

<http://jahwistca-jahwistca.blogspot.cz/2008/10/na-zvr-teologie-teodicea.html>

staženo 6. 4. 2017

publikováno 13. října 2008